

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING

INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za period januar/siječanj-juni/lipanj 2010. godine

Sarajevo, avgust/kolovoz 2010. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	6
2.3. <i>Izvršenje budžeta entitetskih Vlada</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potražaćkih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	8
3.3. <i>Prosječna obavezna rezerva</i>	9
3.4. <i>Devizne rezerve Centralne banke BiH</i>	10
3.5. <i>Depoziti</i>	11
3.6. <i>Kredit</i>	12
3.7. <i>Berze</i>	12
4. Vanjski sektor.....	13
5. Strane direktne investicije.....	13

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH. „Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period.

Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Eksterni faktori koji su u najvećoj mjeri doveli do BiH ekonomske recesije u 2009. bilježe skroman oporavak u prvom polugodištu 2010. godine. Tu se prije svega misli na ekonomski rast EU27 koja je u prvom tromjesečju po prvi put nakon dugo vremena zabilježila pozitivan godišnji rast od 0,5% g/g u poređenju sa istim kvartalom prethodne godine.

U isto vrijeme, negativan realni rast zemalja iz neposrednog okruženja (npr. Slovenije i Hrvatske) je znatno niži u odnosu na pad iz prethodne godine. Sve ovo je zajedno sa rastom izvoznih i uvoznih cijena (prije svega metala i energenata) dovelo do snažnog nominalnog oporavka robnog izvoza i znatno nižeg pada uvoza pri čemu je oporavak vanjske trgovine u realnom smislu najvjerovatnije bio znatno skromniji. Uprkos nepostojanju zvaničnih statističkih podataka o kvartalnom BDP-u kratkoročni indikatori ukazuju na slabljenje ili čak moguće zaustavljanje BiH ekonomske recesije u prvom polugodištu 2010 godine.

Naime, kratkoročni indikatori ukazuju da je djelomičan oporavak izvoza pomogao skroman oporavak domaće tražnje i to prije svega u domenu privatne potrošnje dok su investicije nastavile snažno da padaju stopom (20-30% g/g) tek nešto nižom u odnosu na 2009 godinu. Ovakav pomak domaće tražnje je u konačnici skoro zaustavio negativan trend rasta uvoza iz 2009 godine. Jačanje trenda pada broja zaposlenih iz prethodne godine, te smanjenje (zaustavljanja rasta) socijalnih transfera uslijed početka implementacije mjera štednje u javnom sektoru radi ispunjenja uslova iz „Stand by“ aranžmana sa MMF-om, uz rast potrošačkih cijena ukazuju na u odnosu na prethodnu godinu nešto blaži pad raspoloživog dohodka domaćinstava u prvom tromjesečju 2010. Ovo je uz rast javne potrošnje najvjerovatnije dovelo do mogućeg zaustavljanja ili barem usporenja pada privatne potrošnje u odnosu na prethodnu godinu. Nato donekle ukazuju zaustavljanje pada proizvodnje i uvoza potrošačkih dobara.

Pad uvoza kapitalnih dobara od 22% u prvom tromjesečju, te snažan pad vrijednosti izvršenih građevinskih radova od približno 30% (u oba entiteta) nakon prvih pet mjeseci ukazuju na snažan pad privatnih investicija u prvom polugodištu 2010. godine.

Pokazatelji realnog sektora sa izuzetkom građevinarstva takođe ukazuju na zaustavljanje negativnih trendova iz 2009. godine. Rast fizičkog obima industrijske proizvodnje u prvih pet mjeseci 2010. od svega 2,6% obzirom na snažnu izvoznju orjentisanost BiH industrije donekle potvrđuje da je realni rast izvoza zaista bio znatno niži od nominalnog. Postepeni oporavak izvoza je doveo do jačanja prevoza roba.

Posebno treba istaći da je oporavak metalne industrije znatno doprinio snažnom porastu željezničkog prevoza roba u prvom tromjesečju od 40%. Pored toga, nakon pada u 2009. zabilježen je skroman rast prometa maloprodaje, turizma i ugostiteljstva u prvih pet mjeseci 2010.

Nastavak oporavka prije svega EU ekonomije bi u skorijoj budućnosti mogao dodatno ojačati tražnju za BiH izvozom i na taj način još više ojačati postojeće trendove početka ekonomskog oporavka u BiH.

Napomena: Ova „Informacija“ je sastavljena na temelju raspoloživih podataka koji su dostavljeni od proizvođača podataka sa julom/srpnjom 2010. godine.

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Tokom 2009. godine u Bosni i Hercegovini zabilježen je pad industrijske proizvodnje od 3,3% u odnosu na prošlu godinu. Međutim već početkom 2010. godine čini se da se BiH privreda stabilizuje i ulazi u fazu blagog oporavka. Tako prema podacima BHAS-a industrijska proizvodnja u BiH u prvom polugodištu 2010. godine bilježi povećanje proizvodnje od 1,3% u odnosu na isti period prošle godine. Podaci o industrijskoj proizvodnji u BiH iz prethodnih mjeseci bili su dosta ohrabrujući i ukazivali da se BiH privreda polako ali sigurno oporavlja nakon prošlogodišnje krize. Međutim prema podacima za juni mjesec 2010. godine, došlo je do iznenadnog pada industrijske proizvodnje u BiH od 4,3% u odnosu na juni prethodne godine. U junu 2010. godine došlo je do stagnacije odnosno smanjenja rasta industrijske proizvodnje u oba entiteta. Rast industrijske proizvodnje u RS-u u junu 2010. godine značajno je usporen u odnosu na prethodni period i iznosio je svega 1,5%, dok je industrijska proizvodnja u FBiH u junu ove godine manja za 3,3% u odnosu na isti mjesec prethodne godine.

Indeksi industrijske proizvodnje u BiH u 2010. godini.

Indeksi g/g		2007	2008	2009	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jan-Jun
					2010	2010	2010	2010	2010	2010	2010
Industrijska proizvodnja fizički obim	FBiH	108,6	107,9	88,4	100,1	103,5	102,5	102,6	104	96,7	102,5
	RS	101,4	116,8	119	111	101,8	105,8	111,0	112	101,5	107
	BiH	-	-	96,7	99,5	99,5	104,3	102,7	105	95,7	101,3

1.2. Tržište rada BiH

Prosječan broj zaposlenih lica u BiH u periodu I-V 2010. godine je iznosio 699,9 hiljada lica što je više za 0,6% u odnosu na isti period 2009. godine. Značajnije smanjenje broja zaposlenih u maju 2010. godine je zabilježeno u oblasti prerađivačke industrije (1,2% g/g) i građevinarstva (1,4%). Broj nezaposlenih lica u BiH u prvih pet mjeseci 2010. je iznosio 516,5 hiljada lica i veći je za 5,1% pri godišnjem poređenju. Evidentno je da rast broja nezaposlenih lica postepeno usporava (tabela ispod). Stopa nezaposlenosti u BiH izračunata na osnovu administrativnih podataka je u maju 2010. godine iznosila 42,3%. U istom periodu anketna stopa nezaposlenosti u BiH je iznosila 27,2¹% i veća je za 3,1 p.p. u odnosu na 2009. godinu (24,1%).

Plate u BiH su zadržale skroman rast u maju 2010. godine. Prosječna neto plata u pomenutom periodu je iznosila 795 KM i veća je za 1,1% u odnosu na isti mjesec 2009. godine. U okviru javnog sektora smanjenje neto plata je zabilježeno u javnoj upravi (3,4%) dok je u privatnom sektoru značajnije smanjenje neto plata u oblastima poslovanja nekretninama (3,6%), ribarstvu (7%) i ugostiteljstvu (0,8%). Zbog inflacije u BiH, realne neto plate u maju 2010. godine su smanjene za 1,4% u odnosu na realne plate u maju 2009. godine. Prosječna penzija u BiH je u periodu I-VI 2010.

¹ Izvor: Anketa o radnoj snazi 2010. godine, preliminarni podatak.

godine iznosila 333,4² KM i manja je za 1,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Smanjenje penzija u BiH je pratio rast broja penzionera u istom periodu od 4,4% g/g.

	Broj zaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	701.431	0,5%
II 2010.	699.710	0,4%
III 2010.	698.970	0,7%
IV 2010.	699.398	0,8%
V 2010.	699.808	0,8%
I-V 2010.	699.863	0,6%
	Broj nezaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	516.121	5,7%
II 2010.	519.462	5,6%
III 2010.	519.207	5,2%
IV 2010.	515.685	4,6%
V 2010.	512.243	4,4%
I-V 2010.	516.544	5,1%
	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	789	0,7%
II 2010.	782	-1,0%
III 2010.	798	0,9%
IV 2010.	799	0,7%
V 2010.	795	1,1%
I-V 2010.	793	0,5%
	Prosječna penzija u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2010.	334,0	-1,3%
II 2010.	333,7	-1,5%
III 2010.	333,6	-1,4%
IV 2010.	332,8	-1,3%
V 2010.	333,4	-1,3%
VI 2010.	333,1	-1,3%
I-VI 2010.	333,4	-1,4%

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Ukupni prihodi od indirektnih poreza u periodu januar-maj 2010. godine, u odnosu na isti period 2009. godine bilježe rast od 6,09%, što predstavlja direktan rezultat rasta prihoda od akciza i putarina. **Kod prihoda od carina** u navedenom vremenskom okviru evidentiran je pad od 19,84%. Ovaj pad predstavlja nastavak negativnog trenda iz 2009. godine, uslijed stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) i smanjenja uvoza. **Prihodi od PDV-a**, u periodu januar-maj 2010. godine nalaze se na istom nivou kao i u 2009. godini. S druge strane, **prihodi od akciza**, u periodu januar-maj 2010. godine, poređeni sa 2009. godinom bilježe rast od 23,46%, što je rezultat

² Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog broja penzionera u svakom od BH entiteta u ukupnom broju penzionera.

harmonizacije sa Evropskom unijom i usaglašavanjem modela i visine akciza sa zemljama u okruženju. Slično prihodima od akciza i **prihodi od putarina** u posmatranom razdoblju bilježe rast od 55,25%.

(u milionima KM za period januar-maj)

Indirektni porezi	2009	2010	Trend
Carine	143	115	-19,84%
Akcize	365	451	23,46%
PDV	1.068	1.069	0,17%
Putarine	75	117	55,25%
Ukupno	1.651	1.752	6,09%

2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Prihodi od direktnih poreza u prvom tomjesečju 2010. godine u FBiH bilježe rast od 7,1%. S druge strane u RS prihodi od direktnih poreza su u periodu januar-mart 2010. godine u odnosu na isti period u 2009. godini pali za 25,8%. Prihodi od doprinosa za predstavljeni vremenski okvir u FBiH su porasli za 19,8%, dok je u RS evidentiran pad od 1,8%. Kod ukupnih prihoda, generisanih kod entitetskih poreskih uprava, koji pored direktnih poreza i doprinosa, uključuju i ostale takse, kazne i naknade evidentiran je rast od 16,9 % u FBiH i pad od 8,2% u RS.

(u milionima KM)

Naziv prihoda	FBiH (januar-mart)			RS februar (januar-mart)		
	2009	2010	%	2009	2010	%
Direktni porezi	120,0	128,6	7,1%	124,0	92,0	-25,8%
Porez na platu	63,1	65,8	4,3%	30,9	28,6	-7,3%
Porez na dobit	28,0	40,8	45,6%	58,8	42,3	-28,1%
Porezi građana	27,8	20,6	-25,9%	13,2	13,9	5,1%
Ostali porezi	1,1	1,4	21,1%	21,1	7,2	-65,9%
Ostale takse, kazne i naknade	78,6	89,7	14,0%	69,6	68,0	-2,3%
Doprinosi	488,3	584,8	19,8%	274,5	269,5	-1,8%
PIO	280,9	323,3	15,1%	143,0	142,8	-0,1%
Zdravstvo	183,7	234,8	27,8%	115,0	109,8	-4,5%
Nezaposleni	23,6	26,6	12,8%	5,6	5,5	-2,0%
Dječija zaštita	-	-	-	10,9	10,8	-1,3%
Zapošljavanje invalida	-	-	-			-
Ukupno (direktni porezi + ostale takse, kazne i naknade + doprinosi)	687,0	803,1	16,9%	468,1	429,5	-8,2%

2.3. Izvršenje budžeta entitetskih Vlada

Ukupni prihodi ostvareni u budžetu Federacije BiH u prvih pet mjeseci 2010. godine u odnosu na isti period 2009. godine bilježe rast od 9,6%. Prihodi u budžetu Republike Srpske su za period januar-maj 2010. godine viši za 2,2% u odnosu na isti period 2009. godine. Rashodi za posmatrano razdoblje u FBiH bilježe rast od 39,4%, odnosno rast od 18,9% u RS.

(u milionima KM za period januar-maj)

Federacija BiH	2009	2010	%
Prihodi	463,85	508,50	9,6%
Porezni prihodi	391,01	458,39	17,2%
Neporezni prihodi	72,84	50,10	-31,2%
Rashodi	403,43	562,29	39,4%
Plaće i naknade	73,07	62,93	-13,9%
Materijal i usluge	18,70	29,31	56,8%
Tekući transferi	245,03	376,03	53,5%

(u milionima KM za period januar-maj)

Republika Srpska	2009	2010	%
Prihodi	533,78	545,29	2,2%
Porezni prihodi	135,98	473,50	248,2%
Neporezni prihodi	67,97	70,89	4,3%
Rashodi	575,95	684,59	18,9%
Plaće i naknade	256,43	252,80	-1,4%
Materijal i usluge	29,98	24,05	-19,8%
Subvencije i transferi	242,10	112,53	-53,5%

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U BiH je u junu 2010. godine zabilježena inflacija od 2,5% g/g. Najveći rast cijena u pomenutom mjesecu je tradicionalno bio u kategorijama alkohola i duvana (30% g/g), stanovanja i energenata (4% g/g) i transporta (8,9% g/g). Time je prosječna inflacija u prvom polugodištu 2010. godine je iznosila 2,1%.

CPI - BiH	g/g
I 2010.	101,4
II 2010.	101,7
III 2010.	101,9
IV 2010.	102,4
V 2010.	102,6
VI 2010.	102,5
I-VI 2010.	102,1

3.2 Monetarni agregati³

Na kraju maja mjeseca tekuće godine ukupna novčana masa (M2) je dostigla nivo od preko 13,4 milijardi KM. Ovaj agregat je zabilježio kako godišnji rast od 8,1% g/g na kraju mjeseca, tako i rast od samo 0,3 m/m, odnosno nije došlo do neke značajnije promjene u odnosu na prethodni mjesec. Ako se pogleda (u tabeli ispod) prosječan rast za prvih pet mjeseci, uočava se značajno brži rast na godišnjoj osnovi nego u istom periodu prethodne godine. A ako se posmatra prosječni mjesečni rast za prvih pet mjeseci uočava se znatno sporiji rast. Više detalja se može vidjeti u tabeli ispod.

U milionima KM

Period	Gotovi na izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Ostali depoziti po viđenju kod monetarnih vlasti	Rezervni novac (M0)	Gotovi na izvan banaka	Depozit i po viđenju u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Oročeni i štedni depoziti u domaćoj valuti	Depoziti po viđenju u stranoj valuti	Oročeni i štedni depoziti u stranoj valuti	Kvazi novac (QM)	Monetarni agregati; M2 (M1+QM)
Jan-10	2.275,5	3.162,3	4,9	5.442,7	2.002,0	3.875,5	5.877,5	1.777,4	1.398,2	3.931,1	7.106,7	12.984,2
Feb-10	2.269,6	3.176,2	4,3	5.450,1	2.006,0	3.846,1	5.852,1	1.791,9	1.424,9	3.967,7	7.184,5	13.036,6
Mar-10	2.254,9	3.319,1	3,8	5.577,8	1.974,6	3.907,5	5.882,1	1.774,0	1.572,0	3.992,2	7.338,2	13.220,3
Apr-10	2.269,5	3.289,2	5,0	5.563,7	2.005,0	4.008,0	6.013,0	1.714,3	1.667,2	3.986,9	7.368,4	13.381,4
Maj-10	2.278,0	3.250,5	4,5	5.533,0	1.980,8	4.064,4	6.045,2	1.700,6	1.634,4	4.037,0	7.372,0	13.417,2
stope rasta g/g u %												
Jan-10	-4,6%	1,2%	-22,2%	-1,3%	-3,9%	6,3%	2,6%	-1,6%	-6,8%	12,0%	4,2%	3,5%
Feb-10	-3,2%	3,2%	-25,9%	0,4%	-2,6%	6,9%	3,4%	1,8%	-5,8%	11,6%	5,2%	4,4%
Mar-10	-2,7%	10,9%	-41,5%	4,9%	-2,0%	10,2%	5,8%	0,7%	7,1%	10,4%	7,2%	6,6%
Apr-10	-3,9%	10,6%	-62,1%	4,0%	-4,6%	17,0%	8,8%	-2,9%	14,2%	10,0%	7,5%	8,1%
Maj-10	-2,1%	15,4%	-29,7%	7,5%	-1,6%	13,7%	8,2%	-2,3%	12,4%	11,3%	8,1%	8,1%
stope rasta m/m u %												
Jan-10	0,3%	-6,3%	-18,3%	-3,6%	-0,4%	-0,1%	-0,2%	-0,3%	-3,0%	1,1%	-0,1%	-0,1%
Feb-10	-0,3%	0,4%	-12,2%	0,1%	0,2%	-0,8%	-0,4%	0,8%	1,9%	0,9%	1,1%	0,4%
Mar-10	-0,6%	4,5%	-11,6%	2,3%	-1,6%	1,6%	0,5%	-1,0%	10,3%	0,6%	2,1%	1,4%
Apr-10	0,6%	-0,9%	31,6%	-0,3%	1,5%	2,6%	2,2%	-3,4%	6,1%	-0,1%	0,4%	1,2%
Maj-10	0,4%	-1,2%	-10,0%	-0,6%	-1,2%	1,4%	0,5%	-0,8%	-2,0%	1,3%	0,0%	0,3%
prosječni rast za prvih pet mjeseci g/g u %												
2009.	1,3%	-19,1%	34,4%	-11,1%	-1,6%	-9,1%	-6,5%	9,3%	-3,5%	8,4%	5,8%	-1,0%
2010.	-3,3%	8,3%	-36,3%	3,1%	-2,9%	10,8%	5,8%	0,0%	4,2%	11,0%	6,7%	6,3%
prosječni rast za prvih pet mjeseci m/m u %												
2009.	-1,8%	-2,2%	8,2%	-2,0%	-2,5%	-0,6%	-1,4%	0,2%	-0,8%	0,9%	0,3%	-0,5%
2010.	0,1%	-0,7%	-4,1%	-0,4%	-0,3%	1,0%	0,5%	-0,9%	2,7%	0,8%	0,7%	0,6%

Izvor: CBBiH

³ Zbog nedostupnosti podataka za mjesec juni 2010. godine u vrijeme izrade ove Informacije, podaci za monetarne agregate, obaveznu rezervu i devizne rezerve dati su za mjesec maj 2010. godine. Podaci za juni će biti naknadno objavljeni u Informaciji u septembru 2010. godine.

3.3 Prosječna obavezna rezerva

Na kraju petog mjeseca tekuće godine osnovica za obračun obavezne rezerve je dostigla nivo od oko 15,9 milijardi KM. Osnovica i dalje bilježi smanjenje (-0,3% g/g) u odnosu na isti period prethodne godine, ali znatno manje nego prethodnih mjeseci. Međutim, u svim mjesecima ove godine ukupna sredstva koja banke drže na računima kod CB, a za održavanje OR bilježe godišnji rast, a mjesečni rast na kraju zadnjeg posmatranog mjeseca postaje negativan (vidjeti stope rasta u tabeli ispod). U isto vrijeme, može se primjetiti da i razlika (višak sredstava iznad OR) bilježi smanjenje na kraju maja mjeseca i na godišnjem (zadržava pozitivnu stopu rasta) i na mjesečnom nivou. Stopa OR je i dalje nepromjenjena - 10%, a isto tako i prosječna stopa po kojoj banke drže svoja sredstva kod CB (20%). Detaljnije se nalazi u tabeli ispod.

U milionima KM

Period	Osnovica za obračun obavezne rezerve	Prosječne obavezne rezerve	Prosječna gotovina u trezorima banaka	Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH	Ukupna sredstva za održavanje obavezne rezerve	Razlika	Prosječna stopa obavezne rezerve	Stopa obavezne rezerve
Jan-10	15.764,6	1.623,9	...	3.203,2	3.203,2	1.579,2	20%	10%
Feb-10	15.688,3	1.613,4	...	3.086,2	3.086,2	1.472,8	20%	10%
Mar-10	15.649,5	1.604,4	...	3.024,7	3.024,7	1.420,3	19%	10%
Apr-10	15.790,4	1.630,7	...	3.144,5	3.144,5	1.513,8	20%	10%
Maj-10	15.873,7	1.645,8	...	3.096,2	3.096,2	1.450,4	20%	10%
stope rasta g/g u %								
Jan-10	-7,8%	-20,7%	...	1,9%	1,9%	44,1%		
Feb-10	-7,8%	-20,7%	...	0,9%	0,9%	43,8%		
Mar-10	-7,4%	-20,3%	...	1,1%	1,1%	45,3%		
Apr-10	-5,0%	-17,5%	...	7,5%	7,5%	59,4%		
Maj-10	-0,3%	0,2%	...	7,2%	7,2%	16,3%		
stope rasta m/m u %								
Jan-10	0,3%	1,1%	...	7,9%	7,9%	15,9%		
Feb-10	-0,5%	-0,6%	...	-3,7%	-3,7%	-6,7%		
Mar-10	-0,2%	-0,6%	...	-2,0%	-2,0%	-3,6%		
Apr-10	0,9%	1,6%	...	4,0%	4,0%	6,6%		
Maj-10	0,5%	0,9%	...	-1,5%	-1,5%	-4,2%		
prosječni rast za prvih pet mjeseci g/g u %								
2009.	-0,6%	-35,8%	...	-19,4%	-19,4%	55,6%		
2010.	-5,7%	-15,8%	...	3,7%	3,7%	41,8%		
prosječni rast za prvih pet mjeseci m/m u %								
2009.	-1,7%	-7,2%	...	-1,9%	-1,9%	14,8%		
2010.	0,2%	1,0%	...	0,9%	0,9%	1,6%		

Izvor: CBBiH

3.4 Devizne rezerve Centralne banke BiH

Devizne rezerve na kraju maja mjeseca tekuće godine su dostigle nivo od oko 6,1 milijardu KM. U poređenju sa prethodnim mjesecom desilo se smanjenje od 0,5% m/m. Ali ako se uporedi kraj maja ove godine sa istim periodom prethodne godine, uočava se značajnija stopa rasta od 6,8% g/g. Ako se uporedi prosječni rast ukupnih deviznih rezervi za prvih pet mjeseci tekuće i prethodne godine, uočava se blagi oporavak. Na godišnjem nivou imamo -8,9% g/g 2009. vs. 2,1% g/g 2010., a na mjesečnom -1,9% m/m 2009. vs. -0,3% m/m 2010. Detaljniji prikaz se nalazi u tabeli ispod.

U milionima KM

Godina	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne rezerve	Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto slobodne rezerve
Jan-10	64,1	5,9	105,7	3.042,3	2,2	2.814,6	6.034,7	6.033,8	5.523,5	583,0
Feb-10	68,2	4,5	85,7	3.081,3	2,3	2.797,3	6.039,3	6.038,4	5.517,0	510,3
Mar-10	68,4	3,5	72,6	2.942,0	2,2	3.104,8	6.193,5	6.192,6	5.666,9	525,7
Apr-10	73,7	3,5	103,9	2.455,1	2,4	3.511,7	6.150,3	6.149,4	5.670,6	478,8
Maj-10	81,3	1,8	75,5	2.430,1	2,6	3.523,6	6.114,9	6.116,9	5.617,9	496,0
stopa rasta g/g u %										
Jan-10	0,0%	1.375,0%	-31,7%	-37,7%	-95,4%	164,0%	-1,9%	-1,9%	-0,7%	-12,5%
Feb-10	0,0%	1.400,0%	-45,6%	-32,5%	-95,1%	115,5%	-0,4%	-0,4%	0,8%	-12,0%
Mar-10	18,8%	1.066,7%	-63,2%	-35,1%	-94,2%	153,3%	2,3%	2,3%	4,0%	-13,0%
Apr-10	33,3%	1.066,7%	-30,0%	-42,3%	-91,9%	143,7%	3,8%	3,8%	4,2%	-1,4%
Maj-10	41,4%	800,0%	-48,7%	-40,3%	-89,9%	147,3%	6,8%	6,8%	7,3%	1,0%
stopa rasta m/m u %										
Jan-10	1,3%	3,5%	-1,6%	-7,8%	0,0%	2,9%	-2,9%	-2,9%	-3,2%	0,9%
Feb-10	6,4%	-23,7%	-18,9%	1,3%	4,5%	-0,6%	0,1%	0,1%	-0,1%	2,2%
Mar-10	0,3%	-22,2%	-15,3%	-4,5%	-4,3%	11,0%	2,6%	2,6%	2,7%	0,8%
Apr-10	7,7%	0,0%	43,1%	-16,5%	9,1%	13,1%	-0,7%	-0,7%	0,1%	-8,9%
Maj-10	10,3%	-48,6%	-27,3%	-1,0%	8,3%	0,3%	-0,6%	-0,5%	-0,9%	3,6%
prosječni rast za prvih pet mjeseci g/g u %										
2009.	0,0%	-12,2%	432,6%	-17,6%	-14,8%	22,8%	-8,9%	-8,9%	-11,7%	31,4%
2010.	18,7%	1.141,7%	-43,8%	-37,6%	-93,3%	144,8%	2,1%	2,1%	3,1%	-7,6%
prosječni rast za prvih pet mjeseci m/m u %										
2009.	0,0%	-11,7%	-5,2%	-2,9%	-12,1%	2,9%	-1,9%	-1,9%	-1,8%	-2,4%
2010.	5,2%	-18,2%	-4,0%	-5,7%	3,5%	5,3%	-0,3%	-0,3%	-0,3%	-0,3%

Izvor: CBBiH

3.5. Depoziti⁴

Ukupni depoziti nastavili su pozitivan rast i u svibnju 2010. godine i dostigli su iznos 12,55 mlrd. KM. Pozitivan doprinos rastu dali su depoziti stanovništva i depoziti nefinancijskih poduzeća. Depoziti ova dva sektora čine 79% ukupnih depozita. Depoziti stanovništva na kraju svibnja iznosili su 6,00 mlrd. KM i rasli su godišnjom stopom od 15,13%. Depoziti nefinancijskih poduzeća za prvih pet mjeseci iznosili su 3,9 mlrd. KM i rasli su godišnjom stopom od 6,67%.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća ⁵	Depoziti opće vlade ⁶	Ostali depoziti ⁷
Stanje na kraju perioda						
2010.	01.	12.030	5.725	3.726	1.808	771
2010.	02.	12.024	5.816	3.714	1.731	763
2010.	03.	12.395	5.893	3.845	1.924	733
2010.	04.	12.450	5.979	3.852	1.864	755
2010.	05.	12.551	6.001	3.916	1.869	765
Stopa rasta g/g						
2010.	01.	0,52%	12,05%	-1,62%	-26,86%	28,55%
2010.	02.	0,97%	12,39%	-1,06%	-27,11%	26,23%
2010.	03.	5,29%	14,38%	2,71%	-15,93%	24,62%
2010.	04.	6,62%	13,95%	5,16%	-13,90%	25,27%
2010.	05.	6,64%	15,13%	6,67%	-16,55%	18,21%
Prosječna godišnja stopa rasta za pet mjeseci						
2009.		-3,03%	-3,51%	6,17%	-20,10%	41,50%
2010.		4,01%	13,58%	2,37%	-20,07%	26,17%

Izvor: Centralna banka BiH

⁴ Zbog nedostupnosti podataka za mjesec lipanj 2010. godine u vrijeme izrade ove Informacije, podaci za depozite i kredite dati su za mjesec svibanj 2010. godine. Podaci za lipanj će biti naknadno objavljeni u Informaciji u rujnu 2010. godine.

⁵ Prema CB BiH sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna poduzeća, nefinancijska privatna poduzeća i udruženja i neprofitne organizacije.

⁶ Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH.

⁷ U ostalim depozitima su depoziti nebankarskih financijskih institucija i ostali depoziti.

3.6. Krediti

Za razliku od depozita, ukupni krediti nastavili su negativan rast. Na kraju svibnja 2010. godine ukupni krediti iznosili su 14,23 mlrd. KM. Krediti stanovništvu čine 43,9% ukupno plasiranih kredita bh. banaka i za prvih pet mjeseci iznosili su 6,25 mlrd. KM. Godišnja stopa rasta kredita datih ovom sektoru iznosila je -4,89%. S druge strane, krediti nefinancijskim poduzećima već tri mjeseca unazad bilježe pozitivne godišnje stope rasta. Krajem svibnja tekuće godine ovi krediti iznosili su 7,54 mlrd. KM i rasli su stopom od 1,67% g/g. Krediti nefinancijskim poduzećima čine 53,0% ukupno plasiranih kredita.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Krediti stanovništvu	Krediti nefinancijskim poduzećima	Krediti općoj vladi	Ostali krediti ⁸
Stanje na kraju perioda						
2010.	01.	14.015	6.258	7.330	324	102
2010.	02.	14.090	6.222	7.430	341	97
2010.	03.	14.134	6.218	7.481	350	85
2010.	04.	14.158	6.226	7.494	357	81
2010.	05.	14.228	6.245	7.536	369	79
Stopa rasta g/g						
2010.	01.	-3,62%	-6,56%	-1,10%	20,47%	-37,08%
2010.	02.	-3,14%	-6,68%	-0,18%	19,81%	-36,09%
2010.	03.	-2,43%	-6,23%	0,61%	23,34%	-37,43%
2010.	04.	-1,99%	-5,64%	0,95%	19,88%	-35,40%
2010.	05.	-2,17%	-4,89%	1,67%	-17,62%	-33,11%
Prosječna godišnja stopa rasta za pet mjeseci						
2009.		14,06%	10,68%	16,09%	109,80%	-20,17%
2010.		-2,67%	-6,00%	0,39%	13,18%	-36,50%

Izvor: Centralna banka BiH

3.7. Berze u BiH

Poredeći vrijednosti ukupnog prometa na Sarajevskoj i Banjalučkoj berzi u junu 2010. godine sa vrijednostima u junu 2009. godine zabilježen je pad od 62,64 % dok poredeći ukupan promet u prvom polugodištu 2010 u odnosu na ukupan promet u prvom polugodištu 2009. godine bilježi pad od 37,71%.

Na SASE je zabilježen pad prometa od 74,2 % u odnosu na jun 2010, a ukupan promet u prvom polugodištu odnosu promet u prvom polugodištu 2009. godine bilježi takođe značajan pad prometa od 49 %.

Na BLSE je zabilježen pad prometa od 28,5% u odnosu na jun 2010 godine, dok ukupan promet u prvom polugodištu odnosu promet u prvom polugodištu 2009. godine bilježi pad od 24,78%.

Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Jun-09	27,705,459.29	9,390,583.48	37,096,042.77
1P-09	101,753,620.62	88,953,667.52	190,707,288.14
Jun-10	7,147,943.97	6,709,904.13	13,857,848.10
1P-10	51,880,998.21	66,909,313.14	118,790,311.35

⁸ U ostalim kreditima su krediti nebankarskim finansijskim institucijama i ostali krediti.

U isto vrijeme kapitalizacija u mjesecu maj 2008., 2009. i 2010. godine je iznosila:

Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Jun-08	11,429,182,283.45	5,339,371,900.00	16,768,554,183.45
Jun-09	6,752,662,051.54	3,591,377,490.02	10,344,039,541.56
Jun-10	7,323,682,526.79	3,469,891,921.00	10,793,574,447.79

Procentualno poredeći vrijednosti kapitalizacije na SASE u junu 2010. godine sa vrijednostima u junu 2009. godine zabilježen je minimalan rast kapitalizacije od 8,46%, na BLSE pad od 3,38% ili ukupan rast kapitalizacije na obje berze u iznosu od 4,35%.

Poredeći vrijednosti u junu 2010. godine sa vrijednostima ukupne kapitalizacije u junu 2008. godine ukupna kapitalizacija bilježi i dalje pad od 35,63%, SASE pad od 35,92% i BLSE pad od 35,01%.

4. Vanjski sektor

Vanjska trgovina robama, januar-juni 2010.

Zahvaljujući oporavku izvozne tražnje sa proizvodima Bh. Industrije, ali i porastu cijena metala, nafte i energije, u period januar-juni 2010. stopa rasta izvoza BiH je iznosila značajnih 32,2% (3,379 milijarde KM).

Sa druge strane, rast uvoza od 4,5% (6,228 milijardi KM) najvećim dijelom je odraz stabilne domaće tražnje za proizvodima naftne industrije (uzimajući u obzir i rast cijena), dok tražnja za uvezenim kapitalnim proizvodima (mašine, vozila) i proizvodima prehrambene industrije bilježi pad, uslijed pada raspoloživog dohotka i nedovoljne investicione aktivnosti u zemlji.

Pokrivenost uvoza izvozom je po prvi put dostigla 54%, dok je na kraju P1 2010. trgovinski deficit iznosio 2,8 milijarde KM (pad od 16,4% u odnosu na P1 2009).

u 000 KM	Januar – Juni 2009	Januar – Juni 2010	Promjena 2010/2009
IZVOZ	2.555.659	3.379.356	32,2%
UVOZ	5.962.774	6.228.155	4,5%
TRGOVINSKI DEFICIT	-3.407.116	-2.848.798	-16,4%

5. Strane direktne investicije

(u milionima KM) po kvartalima u 2008. 2009. i 2010. godini iznose:

	K1	K2	K3	K4
2008	86	241	163	87
2009	-6,4	160,8	134,2	184,4
2010	57,9	23,3		

Ukupna registrirana strana ulaganja u prvom kvartalu 2010. godine iznose **23,3** miliona KM, što je manje od ulaganja u prvom kvartalu 2009. godine za 85,5%, a poredeći sa direktnim stranim ulaganjima u prvom kvartalu 2008. godine procentualno su manja za 90,3%.